

ΣΥΝΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ

Ο Henk Badings, σύγχρονος Όλλανδος συνθέτης, γεννήθηκε στις 17 Ιανουαρίου 1907 στο Bandoeng της Ιάβας και υπήρξε μαθητής του επίσης Όλλανδου Μουσικού Willem Pijper θεωρείται στη σύνθεσή ένας από τους άκρως νεοτεραιστές εκπροσώπους τών Κάτω Χωρών. Τό 1914 ανέλαβε στη Χάγη τη διεύθυνση τών «Κρατικών συναυλιών» και λίγο αργότερα έτιμμήθηκε με τό βραβείον Ρέμπραντ. Έγραψε πολλές συμφωνίες, κοντοέρτα για βιολί, κοντοέρτα για βιολοντσέλλο, ένα τριπλό κοντσέρτο (1942) μουσική για έκκλησιαστικό όργανο, έργα μουσικής δωματίου, διάφορα χορωδιακά με συνοδείαν όρχήστρας κ. ά. Έπίσης συνέθεσε με ιδιαίτερη στοργή κομμάτια για παιδιά που περιλαμβάνονται στη συλλογή του «Αρκαδίας». Από εϊδικήν μελέτην σχετικήν με τάς παρατηρήσεις του επί τών προϋποθέσεων που απαιτούνται για τίς παιδικές συνθέσεις παραλαμβάνουμε τό παρακάτω σημείωμα. (Σ. τ. Μ.).

Σ' όλες τίς εποχές ή μουσική φιλολογία παρουσιάζε στή σύγχρονή της παραγωγή ένα κενό σχετικά με τίς συνθέσεις που θά μπορούσαν να εκτελεσθούν από παιδιά και θά εκρίνοντο εύληπτες, κατάλληλες ήδη για τίς πνευματικές και τίς τεχνικές τους Ικανότητες. Έ-πασιελημένως έπεχείρησαν μικροί και μεγάλοι μουσουργοί νά γεμίσουν τό κενό αυτό. Τό γεγονός, ότι παρ' όλα ταύτα δέν καταρρώθηκε νά λείψη και πρό πάντων, ότι εξακολουθεί νά εϊνε αισθητό, δέν πρέπει νά θεωρηθί μόνο μία λογική συνέπεια τής άνεσης άλλαγής ύψους και τεχνοτροπίας στή μουσική, άλλα και αποτέλεσμα τών διαρκώς άνανεούμενων απαιτήσεων, που προβάλλονται από όλες τίς μερίες προκειμένου περί παιδικών συνθέσεων. Η μουσική εξέλιξι συντελείται άρχικά στή μουσική για ένήλικας. Μονάχα άφου ένας νεοτεραισμός στή τέχνη έπιβλήθι γενικώς, εμφανίζονται και οι συνθέσεις για παιδιά, που άνήκουν πιά στήν νέα τεχνοτροπία. Ως τόσο όμως ή μουσική στίς αίθουσες τών συναυλιών εξακολουθεί τόν δρόμο της και παρουσιάζονται εκεί οι νέες μορφές, που άνοίγουν στίς παιδικές συνθέσεις τό νέο έπίσης κενό. Σημαντικώτερη άκόμη αίτία εϊνε ή δεύτερη που άναφάρεται και που έμφυση στήν παιδική ψυχή ή σέναιες όνομαστον παιδαγωγών. Παλαιότερα οι συνθέσεις για τά παιδιά έπερι νά προσαρμοζόντο στό παιδί κυρίως άνάλογα με τίς τεχνικές του Ικανότητες, ήδη και νά γράφονται κατά τρόπον, που άπέφευγε τό έξαιρετικά μεγάλο τέναμα του χεριού και άλλες παρόμοιες δυσκολίες του

μηχανισμού του. Πρώτος ό 19ος αϊών άνεκάλυφε τό «παιδί» στό δν που ή σωματική του άνάπτυξι δέν συμπληρώθηκε και έβασε μορφή στό παιδικό ποίημα και τήν παιδική μουσική, σύμφωνα πρός τό νέον Ιδεώδες. Έκεινο που καθιστά τίς δημοφιλείς αυτές άποκρουστικές στό παιδί εϊνε ό-ός τό ποίμα εϊται-εύμενης, ό καταδεκτικός τόνος, ή κτώως πολύ διάφανη παιδαγωγική τάξι, αυτό τό έδος τής μεταμφίσεως μίας πραγματικώτητος που τό παιδί έχει άρχισει μονάχο του νά γνωρίζη. Για νά μιλήσομε καθαρώτερα και νά μείνομε στό μουσικό έπίπεδο: τό παιδί εύρισκε άνυπόφορα αυτά τά γλυκά χαριτωμένα κομμάτια, που του προώριζαν' πράγμα φυσικό, άφου εϊχε κιόλας άκούσει στό σπίτι του, σέ συγκεντρώσεις, ή και στίς αίθουσες συναυλιών μουσική για ένήλικας. Τό αποτέλεσμα εϊνε, ότι εϊται εκείνη, που του πρόφεραν για δική του, δέν τό Ικανοποιούσε. Το φαινόμεν «παιδαριώδης» από «παιδική» που του τήν όνόμαζαν και αϊθανόταν' από αυτό τόν έαυτο του μειωμένο. Ηρθαν έπειτα οι παιδαγωγοί του 2ου αϊώνος και αυτοί ξαναανάκλυσαν τό παιδί, στό δν, ήδη, που δέν συμπληρώθηκε ή σωματική του άνάπτυξις, τόν ψυχήν. Και στόν άνθρωπο αυτόν έβασαν μία τέτοια σπουδαίότητα, που άναγώρισαν τόση σημασία, που για χάρι τής «παιδικής τρυφερής ψυχής» τήν όποιαν τούς εϊχαν έμπιστευθί, εδοκίμασαν ν' άναγκάσουν τούς ένήλικας νά παραιτηθούν κατά τόν πιο άφύσικο τρόπο από πολλά και νά υποβήθισουν ένα πλθθος, άφύσικον έπίσης, νέων άπόψεων τής ζωής. Στίς τελευταίες ός τόσο δεκαετίες, όπν τήν έπίδρασι βέβαια και τών δύσκολων καιρών, που περνουσε ή ανθρωπώτης, τό πρακτικό πνεύμα, που άναγκαστικά πλέον έπέβαλλε τό κύρος στόν τή ζωή, σθαιε τό δρόμο που τίς φρονιμή άποψι, ότι: όπου τό όσολο δέν εϊνε έτοιμο νά ύποταχθί στήν «παιδική τρυφερή ψυχή» δέν εϊνε όσωτό νά τήν έξεπατά και νά προσποιείται, άφινόντας τήν νά πιστεύη, ότι εϊνε. Όλες λοιπόν αυτές οι άλλαγες στίς Ιδέες, στά ποίηματα στάς παιδαγωγικάς μεθόδους άνανακλώνται φυσικά στή σύγχρονή παιδική μουσική. (Σ' αυτήν βέβαια δέν κατατάσσοι τή μουσική που γράφηκε για ένήλικας έστω και όταν ό προγραμματικός της τόπος πέρνεται από τήν παιδική ζωή και τίς έντυπώσεις της, όπως συμβαίνει π. χ., με τό «Childrens Corner» του Debussy).

Τό συμπέρασμα εϊνε, πως οι συνθέσεις για παιδιά πρέπει νάχουν άξιώσεις Ιδίας σχετικά με τήν τεχνική, τή μουσικώτητα και συγκεκριμένα με τήν έπίκαιρη τεχνική και μουσικώτητα.

Από τεχνικής άπόψεως στή σημερινή παιδική σύνθεσι τό κυρίως βάρος, έπομένως και ή κυρίως έπίδωξις του συνθέτου μετατοπίσθηκε από τά παλαιά της σημεία (όπως εϊνε οι καθαρές φυσικές δυσκολίες ή ή μικρή χρονική διάρκεια κ.τ.λ.) εις άλλα που έκρίθησαν έξ ίσου σημαντικά, όπως π. χ. εϊνε ή άνάγνωσις τής μουσικής γράφης ή ή μεταγραφή της σέ میان άλλην άνάλογη πρός τή διαβασιμένη κίνηση, κ.τ.λ., δυσκολίες ήδη κατά τών όποιων εύρίσκονται' οι άρχάριοι συχνά άναγκασμένοι νά άγωνισθούν. Φυσικά αυτή τή δυσκολία σπανιώτατα τήν άπαντούν οι σπουδασταί έγ-

χρῶσαν οι ὅποιοι ἐκτινοῦν μόνον ἀπὸ 4 κενὰ σύμβολα γιὰ τις 4 χορδές τους καὶ οι ὅποιοι μπορούν νὰ εὐρύνουν σιγά σιγά τὴν τεχνική τους πρὸς περιορίζεται ἄλλως τε συνήθως στὴ μονοφωνία. Ἐπομένως ἀνάλογες εἶνε καὶ ἡ δυσκολία τῆς ἀναγνώσεως. Κατ' ἀναλόγιαν ἐκείθηκε καὶ ἡ νεότερη παιδαγωγική τοῦ πιάνου νὰ περιορισθῆ ἄρχικα στὴ χρησιμοποίησιν τῶν πέντε τόνων καὶ αὐτὸ εἶνε ἥδη πολύ, ὅταν κανεὶς σκεφθῆ, διὸ ἡ συνθέτης, γιὰ τὰ δύο χεῖρα, δὲν δικαιούται νὰ χρησιμοποιῆ περισσότερους ἀπὸ ἕνα φθόγγους, καὶ αὐτοῖς ὁ ἕνα μόνον ὀρισμένον ὄφρα τοῦ τόνου. Ἡ περίοδος αὐτῆ τῆς παιδικῆς μουσικῆς εἶνε ὕψιστης σπουδαιότητος, γιατί ὁ αὐτὴν θὰ ἀποδειχθῆ ἄν ἀργότερα τὸ παιδί θὰ κατορθώσῃ νὰ διαβάξῃ ἐλευθερώτερα, καὶ νὰ παίξῃ ὠσὸς ἢ θὰ πρόκειται πάντα νὰ ἐξιδιαιτῆ μὲ χλιβα βῆσανα ἕνα ἀγαγορευμένον κρυπτογράφημα, νὰ τὸ μεταφράσῃ ἐν ὀρθῇ τοποθέτησι, τοῦ χεριοῦ ἐπάνω στὰ πλήκτρα, νὰ τὰ μαθαίνη ἀπὸ τὸ σπῆτι τοῦ καλὰ ἀπ' ἑξῶς καὶ νᾶρχεται ὕστερα σὸ μᾶθημα, ὅπου φαινομενικὰ μόνον θὰ παρουσιάζεται πῶς διαβάξῃ νότες. Ἡ περίοδος αὐτῆ ἔχει ἄκομη μιά σπουδαιότητα γιὰ τὸ παιδί: "Ἀν δὲν γίνεται μουσικὴ σὸ σπῆτι του, ἂν δὲν ἀκούει σιγὰ τὸ ἄμεσο περιβάλλον του, ἐδῶ θὰ μορφώσῃ δικές του ἰδέες καὶ δικές του ἀπόψεις ἐπάνω στὰ μουσικὰ ζητήματα. Ἄν π.χ. δὲν τοῦ δοθοῦν ποτὲ ντισοναντες, γιατί—ἔπως ἀκούσα κάποτε νὰ λήμῃ μιὰ ὑπερβολικὰ προνοητικὴ παιδαγωγὸς τοῦ πιάνου—ἀκούονται τόσο ἀλλοπρόσας, τὸ παιδί, ὅταν ἀργότερα τις ἀκούσῃ ἐν συνουσίαις, θὰ τις εὕρῃ πραγματικὰ ἀλλοπρόσας. Ἡ ἂν τὸ ὑποβάλλουν τώρα τὴν ἀνόητη ἰδέα, πῶς εἶνε δύσκολο νὰ παίξῃ ἐπάνω στὰ μαῦρα πλήκτρα θὰ τοῦ ἐπιτοθῆ αὐτὴ ἡ ἰδέα θὰ τὴν κἀνῃ δική του καὶ γιὰ πόσον θὰ ἐναντιώνεται ὅσο τοῦ εἶνε δυνατὸ στὴν ἀνάγκη νὰ παίξῃ ἐπάνω στὰ μαῦρα πλήκτρα. Τὸ ἴδιο καὶ μὲ τὸ χαρακτῆρα εἰς τὴν ἔκφορσιν τῆς μουσικῆς. Ἄν γιὰ πολλὰ χρόνια τοῦ χορταίνετῃ μὲ μουσικὴ νεροζάχαρι καὶ ποῦ σερβίρεται—ἔξω ἀπὸ τὰ γυμνάσια τοῦ—μονάχα αὐτῆ, θὰ τὸ ἤθεε κάποτε νὰ οἶς ἀντιπέτεται, ὅταν δώσωσε Μπετόβεν ἢ ἄλλῃ ὀποιαδήποτε παραγωγή σέ... λά ἐλασσον. Ἄφῃστε πὰ τί θὰ γίνεται μὲ τούς σύγχρονους! Ἐνῶ ἡ ἀλήθεια εἶνε πῶς σήμερα μὲ τὴ μουσική, ποῦ προσφέρει τὸ ράδιο—ἀνάμικτη σύγχρονη καὶ παλιά—ἔχει διαπιστωθῆ, πῶς τὰ παιδιὰ σνεῖθισαν τὸσο τὴ νεώτερη, ὅστε ἕνα ποῦ δὲν ἐπιρράζεται ἀπὸ κρίσεις γεγῶλων καὶ ἀπὸ ἀντιρήσεις γι' αὐτὴν, τὴ δέχεται ἀπολύτως ἐλεύθερα καὶ πολὺ πὸ καλοπροαίρετα ἀπὸ μερικὸς αὐτοτιποφορομένου «προσθετικῆς» μπάλλου. Αὐτὸς εἶνε ὁ λόγος ποῦ στὴν ἡλικία αὐτῆ πρέπει νὰ προσφέρεται μουσικὴ κάθε εἶδους καὶ κάθε ἐποχῆς, καὶ ὄλικο ποῦ νῆχει καλὰ χαραγμένον τὸ ἰδιαίτερον χαρακτῆρα τῆς κάθε μιάς. Ἄλλὰ πρὸν ἀπ' ὅλα, ἄς προσέξῃ ὁ συνθέτης μὴ φανῆ μονομερῆς. Ἡ συγκεντρώση ὀλόκληρο τὸ κύριον βῆρος, ὀλόκληρο τὸ βροῦμε ἐνδιαφέρον καὶ νὰ μὴ κατεβῆθῃ ἔτσι ὀλόκληρη τὴν προσάθεια τοῦ παιδιοῦ σὸ νὰ βοήθησῃ τὴν τεχνική του ἐξέλιξι. Μὴ ληρονομοῦν ποτὲ, πῶς τὸ παιδί θέλει νὰ παίξῃ. Σιχαίνεται σὸ τέλος - τέλος νὰ καταγίνεται μονάχα μὲ ταχυδακτυλογρίαις καὶ πᾶς τὸ βροῦμε ἔτοιμο καὶ πρόθυμο νὰ κυριαρχῆσῃ ἐπάνω σὲ κάθε δυσκολία, φτάνει νὰ τοῦ δοθῆ ἡ εὐκαιρία νὰ τὸ κἀνῇ αὐτὸ παίζοντας, ἢ καλύτερα, ἀρίνοντας νὰ ξεθυμῶσῃ διὰ ἡ ὄρη τοῦ γιὰ τὸ παιγνίδι. Καθῶν μουσικός μας, τὸν ἐνηλικίω, εἶνε νὰ τοῦ βροῦμε τὸ κατάλληλο

γιὰ τὸ παιγνίδι τοῦτο ὄλικο, ἐκεῖνο ποῦ θὰ τὸ βοηθῆσῃ, ἐκεῖνο ποῦ θὰ τὸ σπράξῃ νὰ βοήθη ἀλόφωχα σὸ παιγνίδι του. Αὐτὸ δὲν σημαίνει πῶς πρέπει μὲ σοφωτατὴ ἐπιείκεια καὶ καλωσύνη νὰ προχωροῦμε σιγά - σιγά καὶ μὲ βῆμα σημειωτῶν στὶς δυσκολίας. Ἀπεναντίας. Ἡ οἰερά πρέπει νὰ σχηματίζεται ἔτσι ὄστε νὰ ὑπάρχουν ἀνάμεσα στὰ στρυφὰ καὶ ὑπερβολικὰ ἐκόλο, γιατί σ' αὐτὰ ὁ μικρὸς μουσικός θὰ αἰσθανθῆ σαφέστερα τὴν πρόοδο του, παίζοντας ὕστερα ἀπὸ κομμάτια ποῦ τὸ δυσκόλεψαν ἄλλα, ποῦ ὀποθίεται πῶς βᾶνε γιὰ πὸ προχωρημένους, μὲ εὐκολία ἀπροσδόκητη. Ἐπειτα μπορεί πάλι νᾶρθῃ ἕνα ἀπὸ τὰ πολὺ δύσκολα. Ἐχει κ' αὐτὸ τὸ λόγο του. Ἐδῶ κ' ἔχει ἔχουν καὶ οἱ μικροὶ τὴν ἀνάγκη νὰ νοῦσωον τὴν ἱκανοποίησιν ποῦ δίνει τὸ πῆδημα κάποιου ἔμποδιοῦ ἢ νίκη ἐναντίον κάποιος σχετικῆς ἀναποθιάς, καὶ εὐχάριστος δέχονται νὰ κωραστοῦν καὶ γι' αὐτὸ, φτάνει νὰ μὴ ξεπερνᾷ ἡ κούρασις τῆς ζῆλθυσίας καὶ τὴν ἀνοχή του.

Ἄς ἔρθουμε τώρα σὸ μουσικὸ περιεχόμενον, σὸ πνεῦμα μιάς συνθέσεως. Ἐδῶ νομίζω, πῶς ὁ μεγάλου συνθέτης μᾶλλον ὀποθιμον παρὰ ὀπερτιμον τῆς ἰκανότητος τοῦ παιδιοῦ. Βῆσανα ἀναγνωρίζω, πῶς σὸ ζήτημα αὐτὸ παίζει σπουδαῖο ρόλο ἢ ἡλικία. Δὲν μπορεῖς, ὅτε εἶνε φυσικὸ νὰ μεταχειρισθῆς τὸν Κοντορεβιθόλη καὶ τὸν γίναντα μὲ τὸν ἴδιο τρόπο. Ὡς τόσο δὲν σοῦ ἐπιτρέπεται νὰ ξεχνᾶς, πῶς καὶ οἱ δύο δὲν δέχονται μ' εὐχάριστοι νὰ τούς φερθῆς μὲ καταδεκτικὴ καλωσύνη, μὲ εὐμένεια, μὲ ἐπιείκεια, ποῦ μέσα τους χαρακτηρίζουν—ἐχὶ δδικα—σάν μιάν ἄλλῃ μορφή ἐλλείψεως ἀρκετικῆς ἐκτίμησης. Ἐχουν καὶ οἱ δύο μουσικὴ ἀντίληψη καὶ μάλιστα συνθέτης ὁ μεγαλύτερο βαθμὸ ἀπὸ αὐτὸν ποῦ ὀπολογίζεσθαι καὶ τῶς ἀπὸ αὐτὸν ποῦ θὰ θέλαμε νὰ ἔχουν. Ἀδιάφορο ἀν πρὸς ἄλλη κατεῦθουσι στρέφεται τὸ παιδικὸ ἐνδιαφέρον, ποῦ προτιμᾷ περισσότερο ἀπὸ κάθε εἶδος τῆς μουσικῆς μὲ τὴν ἀφηγηματικὰ μελωδικὴ γραμμὴ ἢ ἐκεῖνη ποῦ ἔχει τὸν ρυθμικὸ χαρακτῆρα δὲν κινηθῆρ. Ὑπάρχουν βῆσανα καὶ στὴ μουσικὴ καθαρὸς διανοητικὰ φαινόμενα, μὲ περιπλοκές ἀποκλειστικὰ ἐσκεμμένες καὶ μὲ βαθύτητα αἰσθημάτων, ποῦ τὸ παιδί ὀτε νὰ κατανοῆσῃ ὀτε νὰ αἰσθανθῆ εἶνε σὲ θέσι, καὶ ποῦ μὲ τὸν σνευθισμένον του αὐθορμητιοῦ, χωρὶς νὰ βροφῆ τὴν ὀδιανορία του τις παρὰτες. Ἄλλως τε ἡ δυσκολία γιὰ τὸν συνθέτη δὲν εἶνε νὰ περᾶσῃ μέσα στὰ παιδικὰ του κομμάτια μέρη ὑπερβολικὰ ἀπειρητικά, ὀσο μέρη μὲ λόγος ἀπειρησεις. Γιατὶ ἂν μιὰ ὀποιαδήποτε μουσικὴ ἔχει μεγάλη μουσικοαἰσθητικὴ ἀξία κατὰ κανὸνα προϋποθέτει καὶ μεγάλες τεχνικῆς ἱκανότητες γιὰ τὸν ἐκτελεστῆ. Ἄν ὀποθῆσομε θλαστὰ τῶς ἄρκουιν καὶ μικρῆς περιορισμένους δυνάμεις γιὰ τὴν ἐρμηνεία της, τότε ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲν ἀναποκρίνεται σὲ ὕψηλοτέρου ἐπιπέδου αἰσθητικῆς ἐπιθυμίας. Δὲν εἶνε ἐκόλο νὰ πᾶσῃ κανεὶς αὐτὸν τὸν φαῦλο κύκλον! Κι' ὡς τόσο πρέπει στὶς συνθέσεις ποῦ προορίζονται γιὰ παιδιὰ νὰ γίνῃ ἕνας ἐπιτυχημένους συνδυασμὸς τῶν δύο αὐτῶν ἀντιθέτων δυνάμεων γιατί τὸ παιδί μᾶλλον ζημιώνεται παρὰ βοηθεῖται μὲ συνθέσεις ὀσωτες μὲν τεχνικῶς ἀλλ' ἀπὸ μουσικῆς ἀπόψεως κατῶτερες.

Καὶ πρὶν τελειώσω θὰ πᾶ δύο λόγια γιὰ τὴν μουσικὴν ὀπὸ τὴν ἰδιότητα της ὡς σύγχρονης. Ἐχουμε νὰ κάνουμε μὲ παιδιὰ τῆς ἐποχῆς μας, ποῦ εἶνε φυσικὰ καὶ δικὴ τους ἐποχῆ, γι' αὐτὸ καὶ θὰ πρέπει νὰ τὰ ὀδηγήσομε καὶ μουσικῶς εἰς τὴν σύγχρονη ζῆσῃ, στὴν περίπτωση μας μάλιστα θὰ μπορούσα νὰ πᾶνω τούς δει-

ζουμε την έκφρασι της σύγχρονης ζωής». Υπάρχουν πολλά κομμάτια παιδικά με άνυπολόγιστη ιστορική αξία που είνε χρησιμώτατα, ή καλύτερα, απαραίτητα για τὸ σημερινὸ παιδί. Παρ' όλα αυτά δέν πρέπει νά λησμονοῦμε, πὼς ἄλλο τόσο ἀπαραίτητα είνε ἀκριβῶς γιὰ τὸ παιδί καὶ κομμάτια ποὺ θά τὸ προετοιμάσουν γιὰ νά δεχθῆ ἀργότερα τὴ μουσικὴ τῆς ἐποχῆς του ἀβίαστα. Ἀκόμη καλύτερα ἂν τὰ κομμάτια αὐτὰ ἔχουν μιὰ τέτοια ἀξία, ὥστε νά μπορεῖ νά τὰ ἀντικρῶσῃ ἀπὸ τώρα σάν ἀξίους ἀντιπροσώπους τῆς σύγχρονης του ἐκφράσεως. Οἱ ἐνήλικες εὐχαρίστως τραγουδοῦν μαζί μὲ τὸν Μπράμς κδεῖξε μου τὸ δρόμο πίσω στὴ χώρα τοῦ παιδιοῦ» («*Zeig mir den Weg zurück ins kinderland*») καὶ βέβαια πουθενά δέν αἰσθάνονται τόσο κα-

λά, ὅσο ἐκεῖ ποὺ ἀκοῦνε τὴ μουσικὴ ἀπὸ τὴ χώρα τοῦ παιδιοῦ. Αὐτὸ ἀναντίρρητα εἶνε μιὰ μουσικὴ τοῦλάχιστον πινῆντα χρόνων. Ἐνα παιδί, ὅμως παίρνει τὴν ἀκριβῶς ἀντίθετη θέσι. Δέν θά καταλάβαινε καθόλου τὸ τραγοῦδι τοῦ Μπράμς ἂν δέν τοῦ ἔλλαζαν τὰ λόγια ἔτσι: «Δεῖξε μου τὸ δρόμο, ποὺ φέρνει γρηγορώτερα στὴ χώρα τῶν μεγάλων». Ὁ τόπος αὐτός, ἡ χώρα αὐτὴ τῶν ὀνειρίων του δέν εἶνε μιὰ ὄγνωστη χώρα μακρυνοῦ παρελθόντος οὔτε ἑνός ἀορίστου μακρυνοῦ μέλλοντος. Εἶνε ἕνα «σήμερα» ἢ ἕνα μὲ τὸ σήμεροκοντείνότατο «αὔριο». Καὶ αὐτὴ ἡ χώρα τῶν μεγάλων—ἔτσι ὀπως τὴν τραγοῦδα καὶ τὴν ποθεῖ τὸ παιδί—εἶνε γιὰ τὴν παιδικὴ ἀντίληψι ἡ σύγχρονη μουσικὴ. Σ' αὐτὴν θά τὴν εὑρῃ.